ERSTFEEST IN DE MONDI

N TWEE DRIE VIER vijf en acht negen tien! Ik Pinkie en zijn dieren- es speelden verstoppertje grote rots. Allemaal ze zich verstopt en Muis, die zo mooi tot tien had, moest ze zoeken. Dat goed, hoor. Hij keek de rots en zag het staartje yrna konijn. Achter een ontdekte hij twee muize- Een hagedisje zat il onder een groot blad, oene Muis zag hem toch. had hij al gauw alle dieren en. Behalve Pinkie. Slim- nkie had zich zo goed t, dat alle dieren Moene oesten helpen met zoe- Maar niemand kon hem Waar zou hij toch zijn? !" siste opeens een van sjes. „Ik hoor hem!" En en de dieren doodstil luisteren hoorden ze het Snik snik snik," klonk Hij...hij is aan het huilen," de Moene verbaasd. „Mis- omdat we hem niet n vinden," dacht het sje. „Maarre, Pinkie huilt ooit zo hard," zei Myrna „Het is iemand anders." urde nieuwsgierig door de n om te zien wie er zo'n et had.

oh!" schrok ze toen. is een mensenkind!" g keken de dieren elkaar Een mensenkind dat huil- Ik dacht, dat ze alleen met katapulten konden en," piepte een muisje sd.

toen kwam Pinkie te hijn. Hij had zich een estje verstopt. Maar toen e hem niet kon vinden, j er maar uit geklommen. is er aan de de hand. m staan jullie?" vroeg hij keek door struiken.

„Aaaaach!" zuchtte hij toen vol medelijden. „Een huilend jongetje!" Hij vergat helemaal, hoe gevaarlijk het voor kaboutertjes was zich aan de mensen te laten zien en stapte naar het jongetje toe.

„Waarom huil je?" vroeg hij. „Kan ik je helpen?" Het jongetje was zó verdrietig, dat hij het niet eens gek vond opeens een kaboutertje voor zich te zien. „Morgen is het Kerstmis," snikte hij. „Moet je daarom huilen?" vroeg Pinkie verbaasd. „Mijn mama heeft geen geld om een kerstboom of een stalletje te kopen," huilde het jongetje. „Ik heb zelfs geen nieuwe broek om naar de kerk te gaan." „Daar zijn we veel te arm voor," zegt mijn mama. „Maar ik wil ook zo graag Kertsmis vieren, net als mijn vriendjes."

Ach, wat vonden Pinkie en zijn dierenvriendjes dat erg. „Stil maar, stil maar" troostte Myrna konijn en aaide met haar koude neusje de arm van het jongetje. En de twee muisjes trippelden langs zijn been omhoog en maakten het jongetje met het gekriebel van hun pootjes zo waar aan het lachen. „Zo is het beter," zeiden de dieren opgelucht.

Maar Pinkie stond met drie rimpels in zijn voorhoofd op zijn nagels te bijten en dacht heel diep na. „Weet je wat!" zei hij. „Wij zullen ervoor zorgen, dat je tóch Kerstmis kunt vieren." „Heus?" vroeg het jongetje blij. „Ja," zei Pinkie. „Vannacht, als iedereen slaapt, komen we je halen voor het feest. Maar denk erom niemand mag het weten." Dat beloofde het jongetje. En terwijl de dieren hem met hun staartjes na zwaaiden, huppelde hij vrolijk naar huis.

Wat een drukte, even later, in de mondi! Pinkie en zijn vriendjes waren vlug naar kabouter Brr gerend en hadden hem alles verteld. En kabouter Brr wist, zoals altijd, weer raad. „Allemaal aan het werk!" riep hij. „Want vannacht om twaalf uur moet alles klaar zijn voor het Kerstfeest!"

Poetsje bond direct een hoofddoek om en een schort voor en verdween in de keuken om drie reuzen-dadeltaarten en een emmer vol honingkoekjes te maken. „Kleine jongetjes zijn altijd hongerig," ze ze. „Eén taart zou vast niet genoeg zijn." De parkietjes vlogen de mondi in om alle glimwormpjes en alle kolibrietjes uit te nodigen. De geitjes aten al het onkruid op de open plek voor het kabouterhuisje weg. Ezeltje Harisemper veegde de grond nog eens aan met zijn staart. De konijntjes, muisjes en hagedisjes versierden alles met bloemen en plantenslingers. De mieren bouwden samen met kabouter Brr onder een grote cactus een mooi kerststalletje van stokjes met een dak van grasprietjes. En Pinkie bracht een bezoek aan het kerststalletje van Baas Jan en nodigde de beeldjes uit voor het kerstfeest in de mondi.

„Maar wat zal Baas Jan wel zeggen, als hij zijn kerststalletje zonder ons vindt." zei het Maria-beeldje. „Baas Jan slaapt toch," antwoordde Pinkie. „En als hij morgen ochtend op staat, zijn jullie al lang weer terug." Toen waren de beeldjes gerustgesteld en beloofden allemaal te komen. Toen Poetsje uit de keuken kwam en de open plek voor haar huisje zag, sloeg ze haar handen in elkaar van bewondering. „Als we nu nog een kerstboom hadden, was het haast nog mooier dan in de kerk," riep ze uit. „Wacht maar eens af!" zei kabouter Brr met een geheimzinnig gezicht.

En toen was het tijd om het jongetje te halen. Pinkie en Moene Muis gingen samen op weg. En Poetsje bond nog gauw alle dieren een feestelijk rood lintje om. De muisjes, hagedisjes en vogeltjes om hun nek en de konijntjes en geitjes om hun staartje.

Het jongetje sliep natuurlijk al lang. Maar toen Pinkie hem aan zijn grote teen kriebelde, was hij direct klaar wakker. „Ik heb mijn mooiste pyjama voor het feest aangetrokken," fluisterde hij. „Kan ik zo wel meegaan?" „Je ziet er prachtig uit," fluisterde Pinkie terug. En met het kaboutertje in zijn ene hand en het muisje in zijn andere, sloop het jongetje stilletjes het huis uit de mondi in.

„Ooh!" zuchtte hij, toen ze op de open plek aankwamen. „Ooh, wat mooi. Nu is het pas echt Kerstmis!" De mondi zag er reuze feestelijk uit. De bloemenslingers waaiden zachtjes heen en weer in de wind. De dieren met hun rode lintjes om en de kaboutertjes in hun beste pakjes zongen met hun mooiste stemmetjes van Stille Nacht, Heilige Nacht. De parkietjes schreeuwden een beetje te hard en de muisjes piepten te hoog. Opa konijn zong als en Zeurpiet de schildpad veel te langzaam. Maar dat hoorde het jongetje allemaal niet. Hij vond het prachtig. En nog mooier vond hij het stalletje met de beeldjes van Baas Jan erin, onder de grote Kerstboom.

Want ja, een kerstboom was er ook. De schitterendste, die het jongetje ooit gezien had. Op elke tak van de grote cactus zaten tientallen glimwormpjes, die hun lichtjes vrolijk lieten knipperen. En ertussen door fladderden glimmend groene, blauwe en rode kolibrietjes als levende kerstballen.

Het jongetje was er stil van. Maar toen deelde Poetsje dadeltaart en honingkoekjes uit. De muisjes gaven hem een maiskolf om op te knabbelen. De mieren kwamen met suikergebakjes. En tussen het smullen door zong hij samen met alle dieren van De Herderdertjes Lagen Bij Nachte en Er Is Een Kindeke Geboren. Twee muisjes maakten een grappig dansje en kabouter Brr las voor uit het kabouter-kerstverhalenboek. En voordat het jongetje het wist, begon het al licht te worden en moest hij weer naar huis.

Maar eerst bedankte hij de beeldjes, die nu weer gauw naar hun eigen stalletje terug moesten, vóór Baas Jan wakker werd. Hij bedankte de glimwormpjes, die nu hun lichtjes weer uit deden en de kolibrietjes, die zaten te knikkebollen van de slaap. En de andere dieren voor de slingers, de lekkernijen en het gezang. En tot slot de drie kaboutertjes, die hem weer naar zijn bedje brachten. „Het was het mooiste Kerstfeest van de hele wereld," mompelde hij slaperig. „Dank....je....wel..." Toen vielen zijn ogen dicht en droomde hij van kerstbomen en kaboutertjes, die hand in hand om zijn bedje dansten.

NEL BASILIO.

DANDE: uitstervende traditie op Aruba

De betekenis van het woord dande is onbekend.

Toch hebben „dwal", „dandare" of „dal bandaso" en „zeilu" een ongeveer gelijke betekenis.

Dande is een van de uitstervende tradities van Aruba, waarbij een groep mannen na het aanbreken van het nieuwe jaar al musicerend bij verschillende mensen op bezoek gaat.

De muzikale instrumenten die bij dande gebruikt worden, zijn op de eerste plaats: een viool (fiol), een handharmonica (un sinfonia di man).

Soms worden ze ook allebei gebruikt.

Verder de tambor en de wicharo (wiri). Sinds ongeveer veertig jaar worden ook gitaar, clabiyo, marimba en maraca gebruikt. Dat is de Cubaanse invloed op onze muziek.

In het algemeen is er één, maar er kunnen ook meer zangers zijn bij een dande. De andere personen van de groep oftewel de parranda klappen in hun hand en antwoorden in koor.

De gewoonte is dat na het lied van dande, dat bij de huisdeur wordt gezongen, de parranda het huis binnengaat en daar worden dan twee liedjes gezongen. Een met de viool of handharmonica en een met de tambu-slag. Er is een groot verschil tussen tambor en tambu. Tambor heeft leer aan twee kanten en wordt met een stokje bespeeld. Tambu daarentegen wordt onder de arm of tussen de knieën gehouden en wordt met de hand gespeeld.

De wijs die op de viool wordt gespeeld is normaliter wals of tumba. Op de tambu wordt meestal een folkloristisch lied of hekellied gespeeld. Het lied van de tambu kan een dialoog tussen twee zangers worden. De dande nadert een huis. Als het bekende mensen betreft beginnen ze zonder meer te spelen. Wanneer het onbekenden betreft dan vraagt een lid van de parranda of men dande ontvangt.

De zanger blijft bij de huisdeur staan. De deur hoeft niet open te staan. Hij zet zijn hoed af en met zijn hoed in zijn rechterhand zingt hij het dande-lied.

Het hoofd van het gezin, daarna zijn echtgenote en tenslotte zijn kinderen, in leeftijdsvolgorde beginnend met de oudste worden een voor een apart bezongen. Het is ook mogelijk dat bezoekers begroet en bezongen worden maar dat gebeurt alleen op verzoek.

De echtgenote wordt op dezelfde wijze als de heer des huizes (zoals in kadertje) bezongen. Zo ook de kinderen, waarbij voor de oudste dochter speciale uitdrukkingen gebruikt worden zoals preto di wowo di mamachi, prenda di su tata enz.

Wordt de oudste zoon of een van de andere kinderen bezongen, worden uitdrukkingen gebruikt als:
Dande ta speranza di su tata
Dande ta speranza di su mama
Dande ta e forza di su mama
Dande ta e forza di su tata

In het algemeen wordt het jongste kind met de mooiste en liefste woorden bezongen. Hij of zij is speranza, prenda, tesoro, curazon, bida, alma, consenshi etc.

De leden van de parranda beantwoorden na iedere strofe met Ay-no-be.

In werkelijkheid wordt bedoeld aña nobo eee.

Nadat alle bewoners van het huis bezongen zijn, worden de eerste strofen van ieder lied herhaald, alvorens men eindigt met
Biba biba aña nobo
Biba biba aña nobo

DANDE

Dande bon añ-nobo, Shon Benito
Dande bendicion ta na bo porta
Dande bendicion di aña nobo
Dande bendicion di '72
Dande habri porta saluda nos
Dande bendicion lo compaña bo
Dande bendicion pa bo famia
Dande nos a bin cu aña nobo
Dande nos a bin pa cuminda bo
Dande nos no a bin pa nad'i mundo
Dande nos a bin 'legra mundo
Dande awe ta un dia den un aña
Dande pa principio di un aña nobo
Dande ta cantamento di aña biew
Dande tur probecho cu aña nobo
Dande tur cos bon · ña nobo
Dande ta custumbe di tur aña
Biba biba aña nobo
Biba biba aña nobo

Amigoe Kerst-Puzzel

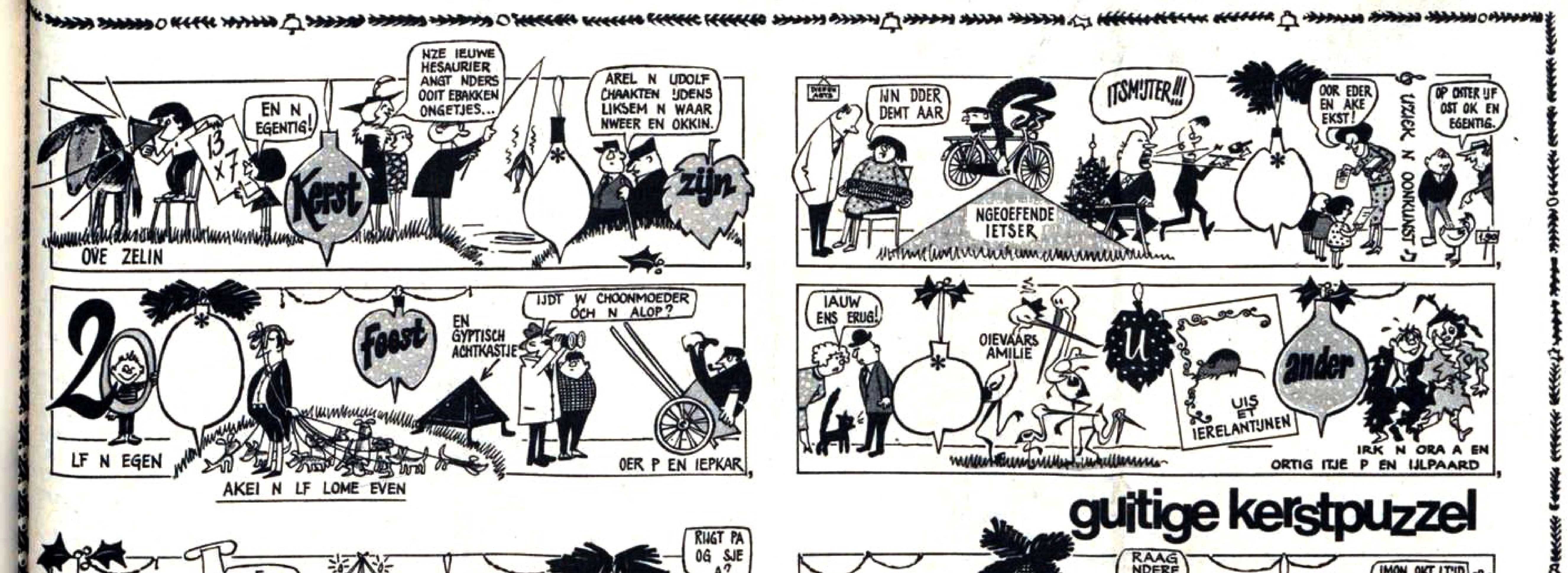

o op het eerste gezicht zijn stuntelige teksten die u in e puzzel ziet. Heeft iemand een roekeloze bui zulke erschriften gemaakt? Het is uurlijk met opzet gebeurd, bij nadere beschouwing u wel dat bij elk woord... eerste letter ontbreekt!

rom werd dit gedaan? Heel oudig, want met het terug- gen van die verdwenen ers komt de oplossing. Elk pje wat u ziet, waarbij een tekst staat, vertegenwoordigt een woord van de oplossing.

Dus: de ezel met jongetje (één woord), het meisje dat 13 x 7 uitrekent, de dames die naar de hengelaar kijken en de twee heren in het gras. U let maar op de teksten. Nu zal de kreet van het meisje geen moeilijkheden geven. Ze rekent uit en roept: Een-en-negentig. De eerste drie letters die ontbreken, zijn dus E–E–N, waarmee u het woord „Een" vormt. Maar andere gevallen zijn soms moeilijker. Bij de dames wordt het een woord van acht letters; u ziet immers acht woorden waarvan de eerste letter ontbreekt. Zo „leest" u alles van links naar rechts, dan tweede rij, dan de twee rijen er onder en u gaat door op de rechterzijde van de puzzel. Let ook op de komma's en uitroeptekens. Maar u bent er nog niet. Want u heeft bemerkt, dat we het woord „kerst" op de gespikkelde kerstbal oversloegen, evenals „zijn" achteraan. En ook dat er tussen de hengelaars en heren in het gras een blanco kerstbal zit. In deze witte kerstbal nu (met zo'n sterretje) moet één van de woorden komen die u ergens anders in de puzzel op een gespikkelde bal ziet staan. Wat zal het worden? Feest? Ander? Kaarslicht? U zoekt er een uit en let natuurlijk op het zinsverband. Streep dit woord door op de gespikkelde bal èn vul het in op de blanco bal, waar het volgens u, hoort.

Het eerste deel van uw oplossing gaat dus worden: woord dat u vindt onder ezel, woord bij meisje, woord bij dames, woord op bal (door u ingevuld) met ster en woord bij pratende heren. „Kerst" en „zijn" vervallen en komen weer ergens anders.

Een leuk werkje; gekke dingen ook die u tegenkomt en die misschien wat mal en vreemd aandoen in de vredelievende kerstsfeer, maar wat er uit komt is iets gezelligs en nog waar ook. Hoe gaat het luiden?